

JAARVERSLAG 2018

KUNSTRAAD GRONINGEN

 kunstraad groningen

maart 2019

INLEIDING

In 2018 trokken de spreekuren en workshops in Groningen over *crowdfunding*, ondernemerschap en loopbaanbegeleiding opnieuw veel bezoekers. Ook de belangstelling en waardering voor het fondsenoverleg dat de Kunstraad coördineert, bleef in 2018 onverminderd hoog. De Kunstraad kon tot zijn genoegen op deze manier weer een belangrijke platformfunctie vervullen voor een gezonde financieringsmix voor culturele initiatieven in Groningen.

De Kunstraad behandelde net als in voorgaande jaren een groot aantal subsidieaanvragen op het gebied van de professionele kunsten, amateurkunst en orgelbespeling. Veel van de aanvragers waren nieuw. De gehonoreerde activiteiten vonden verspreid over de stad en de provincie Groningen plaats en diverse activiteiten droegen op een actieve en eigentijdse manier bij aan Het Verhaal van Groningen. In 2018 werd ook de regeling voor het ondersteunen van cultuurparticipatie voor ouderen voortgezet. Vrijdag en de Hanzehogeschool Groningen coördineren deze regeling die onderdeel uitmaakt van het programma Een leven lang kunst.

De Kunstraad nam actief deel aan het gesprek over cultuur in gemeente en provincie, maar ook in Noord-Nederland. Veel aandacht ging uit naar de ontwikkeling van het regioprofiel cultuur. De drie provincies en de gemeenten Assen, Emmen, Leeuwarden en Groningen presenteerden het Noordelijk profiel *We the north 2.0* in november 2018 aan de minister. De culturele sector en ook de Kunstraad reageerden positief op deze samenwerking maar zij verwachten van de overheden nog wel een duidelijker relatie tussen dit plusprogramma en de culturele basisinfrastructuur.

2018 was ook het jaar van Leeuwarden-Fryslân culturele hoofdstad van Europa. Met een inspirerend *bidbook* dat van onderop en in samenspraak met de Friese gemeenschap was ontwikkeld, gunde Europa de titel aan Leeuwarden-Fryslân boven Eindhoven en Maastricht. De Reuzen, de fonteinen en projecten als *Lân fan taal*, *Under de Toer* en *Conference of the Birds* veroverden harten van inwoners, bezoekers en ondernemers. De activiteiten brachten zeker ook het gesprek op gang en toonden de betekenis van cultuur voor een creatieve en duurzame samenleving. De kracht van cultuur ziet de Kunstraad zeker ook in Groningen bij de activiteiten van zowel meerjarig gefinancierde instellingen als projectinitiatieven.

De Kunstraad dankt iedereen die via advies, gesprek of anderszins, een bijdrage heeft geleverd aan het naar beste vermogen uitvoeren van onze opdracht in 2018.

Ebrien den Engelsman,
directeur Kunstraad Groningen.

INHOUDSOPGAVE

1. MISSIE EN KERNTAKEN	p. 4
2. INCIDENTELE SUBSIDIES	
2.1. Algemeen.....	p. 5
2.2. Incidentenbudget professionele kunsten.....	p. 6
2.3. Amateurkunstbudget.....	p. 9
2.4. Orgelbudget.....	p. 10
2.5. Pronkjewailfonds.....	p. 11
2.6. Juridisch kader.....	p. 12
3. ADVISERING OVER ALGEMENE CULTUURZAKEN	
3.1. Talentontwikkeling	p. 13
3.2. Visiebrief cultuur.....	p. 13
3.3. Regioprofiel cultuur	p. 14
3.4. Toekomstige adviesstructuur Groningen.....	p. 14
4. OVERIGE ACTIVITEITEN	
4.1. Spreekuren crowdfunding en ondernemerschap.....	p. 15
4.2. Fondsenoverleg	p. 16
4.3. Samenwerken en verbinden	p. 17
4.4. Collegiaal overleg	p. 17
4.5. Communicatie	p. 17
5. ORGANISATIE	
5.1. Bestuur.....	p. 18
5.2. Adviseurs.....	p. 19
5.3. Bureau.....	p. 19
5.4. Overleg overheden.....	p. 20
COLOFON	
BIJLAGEN	
1. Overzicht verstrekte subsidies 2018	
2. Overzicht bestuur en adviseurs	
3. Reactie op collegebrief aan de gemeenteraad over talentontwikkeling	
4. Samenvatting advies talentontwikkelingsinitiatieven	
5. Reactie op visiebrief minister cultuur	
6. Evaluatie matchfunding	

De foto's in dit jaarverslag vormen een weergave van projecten die in 2018 mede door subsidie van de Kunstraad zijn gerealiseerd.

1. MISSIE EN KERNTAKEN

De Kunstraad heeft sinds zijn oprichting in 2006 van de gemeente en de provincie Groningen de opdracht het deskundig oordeel over de inhoud van kunst te organiseren. De Kunstraad is als adviesorgaan uniek omdat er twee overheden worden bediend. In de advisering houdt de Kunstraad rekening met de eigenheid van zowel stad als regio.

De Kunstraad wil een bijdrage leveren aan een levendig kunst- en cultuurklimaat en een sterke culturele infrastructuur in de gemeente en de provincie Groningen. De Kunstraad doet dit door het uitvoeren van drie kerntaken:

- het verlenen van incidentele subsidies op het gebied van cultuur.
- het gevraagd en ongevraagd adviseren over algemene cultuurzaken.
- het visiteren en evalueren van culturele instellingen.

De Kunstraad zoekt in de uitoefening van zijn taken naar een goede balans tussen autonomie en betrokkenheid. Autonomie is nodig voor een onafhankelijke advisering. Betrokkenheid bij de culturele sector is er op het vlak van kennisuitwisseling, deelname aan het actuele debat en het stimuleren van aanvragen.

In dit jaarverslag kunt u lezen hoe de Kunstraad zijn missie in 2018 tot uitvoering bracht.

Stichting Groninger Studenten Cabaret Festival - 32e Groninger Studenten Cabaret Festival.
Fotograaf Emma van Dijk.

2. INCIDENTELE SUBSIDIES

2.1. ALGEMEEN

Het adviseren en beschikken over incidentele subsidiebudgetten, rekening houdend met de doelstellingen die gemeente en/of provincie daaraan hebben verbonden, is één van de kerntaken van de Kunstraad.

De Kunstraad kreeg in 2018 van zowel gemeente als provincie een budget voor het ondersteunen van professionele kunsten, opgeteld een bedrag van € 525.600. Daarnaast ontving de Kunstraad van de gemeente een bijdrage voor de stimulering van amateurkunst van € 81.000 en een budget voor orgelbespeeling van € 18.000. In 2018 was er ook opnieuw budget beschikbaar voor het ondersteunen van cultuurparticipatie door ouderen, het zogenaamde Pronkjewailfonds. Dit ging in 2018 om een bedrag van € 25.250.

De Kunstraad ontving in 2018 in totaal 206 aanvragen voor een totaal gevraagd bedrag van € 1.423.503. Van de aanvragen werden er 129 toegekend voor een bedrag van € 696.557, 75 afgewezen en 2 ingetrokken.

Van de afgewezen aanvragen wees de Kunstraad 6 aanvragen af op formele gronden (te laat, buiten Groningen), 58 op inhoudelijke gronden en 11 op budgettaire gronden.

Vanwege het gebrek aan voldoende middelen moest de Kunstraad de toekenningen met een A-status in de tweede en derde subsidieronde procentueel korten met respectievelijk 33% en 10%, daarnaast wees de Kunstraad elf positief beoordeelde aanvragen met een B-status (toewijzen bij voldoende middelen) af op budgettaire gronden. Hiermee was voor het honoreren van de positief beoordeelde aanvragen sprake van een tekort van in totaal € 131.790 (in 2017 € 33.250).

Door het meerjarig aanvullen van het subsidiebudget vanuit de eigen reserves kon de Kunstraad ondanks bezuinigingen bijdragen aan het zo goed mogelijk handhaven van een hoogwaardig en aanvullend cultureel aanbod in Groningen. Deze extra ondersteuning uit de subsidiereserves is echter vanaf 2019 niet meer mogelijk.

In 2018 was 30% van de aanvragers nieuw. Het aandeel nieuwe aanvragers toont aan dat het culturele leven in Groningen in beweging is. Overigens gaat het bij aanvragers die al eerder een beroep deden op de Kunstraad ook telkens om nieuwe projectactiviteiten als concertseries of festivalactiviteiten.

De instellingen en kunstenaars die subsidie ontvangen leggen na afloop van hun project verantwoording af aan de Kunstraad in de vorm van een inhoudelijk en financieel verslag. Om de resultaten te monitoren bezoeken adviseurs concerten, voorstellingen en andere activiteiten en leggen hun bevindingen vast in een verslag. Ook afgewezen initiatieven die toch doorgang vinden worden zoveel mogelijk bezocht.

De Kunstraad houdt de toegang tot het aanvragen van subsidie zo laagdrempelig mogelijk. Naast een website met informatie over de subsidiebudgetten, deadlines en het opstellen van een subsidieaanvraag, kunnen aanvragers bij de Kunstraad terecht voor telefonisch advies of een adviesgesprek op kantoor. Net als in 2017 was er een maandelijks spreekuur voor aanvragers die nog niet eerder bij de Kunstraad subsidie aanvroegen. Zo begeleidde de Kunstraad tientallen initiatieven bij het opstellen van een conceptaanvraag of bij het vinden van de juiste fondsen of budgetten. De contacten die de Kunstraad met de verschillende fondsen onderhoudt en het gezamenlijke spreekuur voor initiatiefnemers, zijn hierbij van grote waarde.

2.2. INCIDENTENBUDGET PROFESSIONELE KUNSTEN

Het Incidentenbudget is bestemd voor professionele kunstprojecten waarbij artistieke en organisatorische kwaliteit centraal staat naast aanvulling op het aanbod en maatschappelijke relevantie.

Adviestraject

Per jaar zijn er vier subsidierondes waarvan de sluitingsdata op de website worden gepubliceerd. De behandeling van een subsidieaanvraag duurt maximaal dertien weken, gerekend van de sluitingsdatum van de ronde tot het ontvangen van de beschikking.

De aanvragen worden verdeeld en behandeld in groepjes adviseurs gekoppeld aan een bepaald thema of discipline. Waar nodig treden zij in contact met de aanvragers voor aanvullende informatie. Vervolgens stellen de adviseurs een advies op, voorzien van een A-, B- of C-prioriteit, waarbij A staat voor subsidiabel met prioriteit, B voor subsidiabel mits voldoende budget en C voor niet subsidiabel. De directeur besluit aan de hand van de uitgebrachte adviezen, waarna de toekenningen op de website van de Kunstraad worden gepubliceerd. De aanvragers ontvangen een beschikking waarin de beslissing wordt gemotiveerd.

Bestedingen Incidentenbudget

Het aantal aanvragen voor een bijdrage uit het Incidentenbudget lag in 2018 ongeveer gelijk aan het aantal in 2017 (respectievelijk 138 en 134). Het aantal gehonoreerde aanvragen was in 2018 flink lager dan in 2017 (74 versus 91). Onderstaande tabellen geven het overzicht van de beschikbare en bestede middelen gevolgd door het aantal toegekende en afgewezen aanvragen per discipline in 2018.

Tabel 1: Incidentenbudget 2018, 2017, 2016 en 2015

Beschikbaar	2018	2017	2016	2015
Incidentenbudget gemeente	€ 259.000*	€ 260.500*	€ 270.000	€ 266.400
Incidentenbudget provincie	€ 266.600	€ 266.600	€ 240.000	€ 245.700
Toevoeging bestemmingsreserve	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 30.000
Totaal	€ 575.600	€ 577.100	€ 560.000	€ 542.100
Binnengekomen aanvragen	138	134	140	122
Positief beoordeeld	€ 705.495	€ 610.428	€ 612.079	€ 698.788
Toegekend	€ 573.705	€ 577.178	€ 561.555	€ 542.040
Aantal aanvragen	74	91	98	62
Tekort	€ 131.790	€ 33.250	€ 50.524	€ 156.748

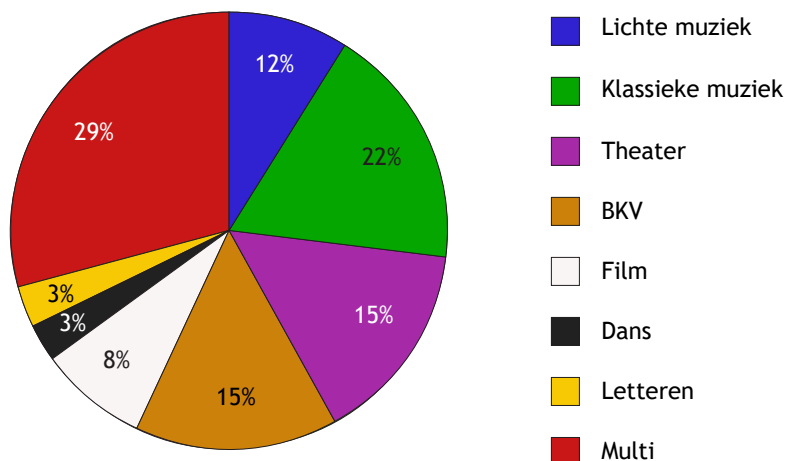
* waarvan geormerkt Prinses Christina Concours € 11.000

Tabel 2: toegekende en afgewezen aanvragen professionele kunst per discipline in 2018

(in aantallen)	toegekend	afgewezen	totaal
lichte muziek	7	4	11
klassieke muziek	13	0	13
theater	11	11	22
dans	2	0	2
film	6	13	19
letteren	2	1	3
beeldende kunst	11	12	23
multidisciplinair	22	23	45
Totaal	74	64	138

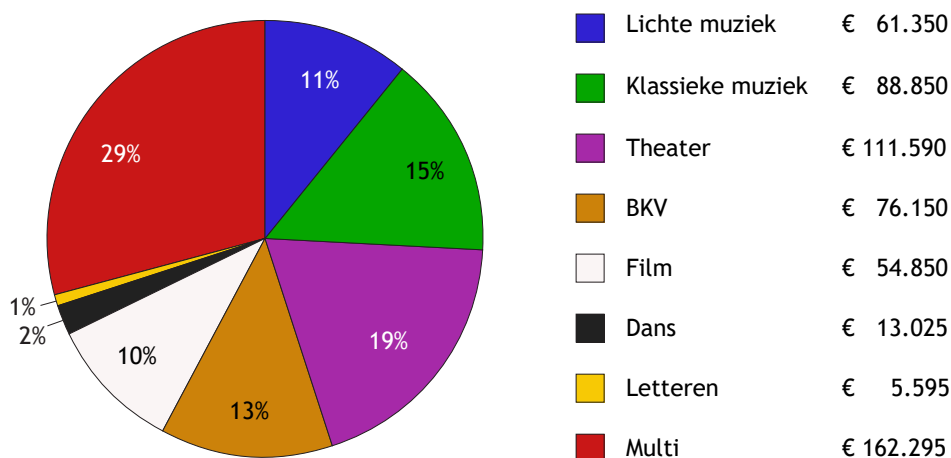
Onderstaande tabel is een weergave hoe bij de toegekende aanvragen, dat wil zeggen de positief beoordeelde projecten waarvoor daadwerkelijk middelen beschikbaar waren, de verdeling is over de disciplines.

Tabel 3: verdeling over de disciplines op basis van toegekende subsidieaanvragen

Kijken we naar de toegekende subsidiebedragen dan komt het volgende beeld naar voren.

Tabel 4: verdeling over de disciplines op basis van toegekende subsidiebedragen in 2018

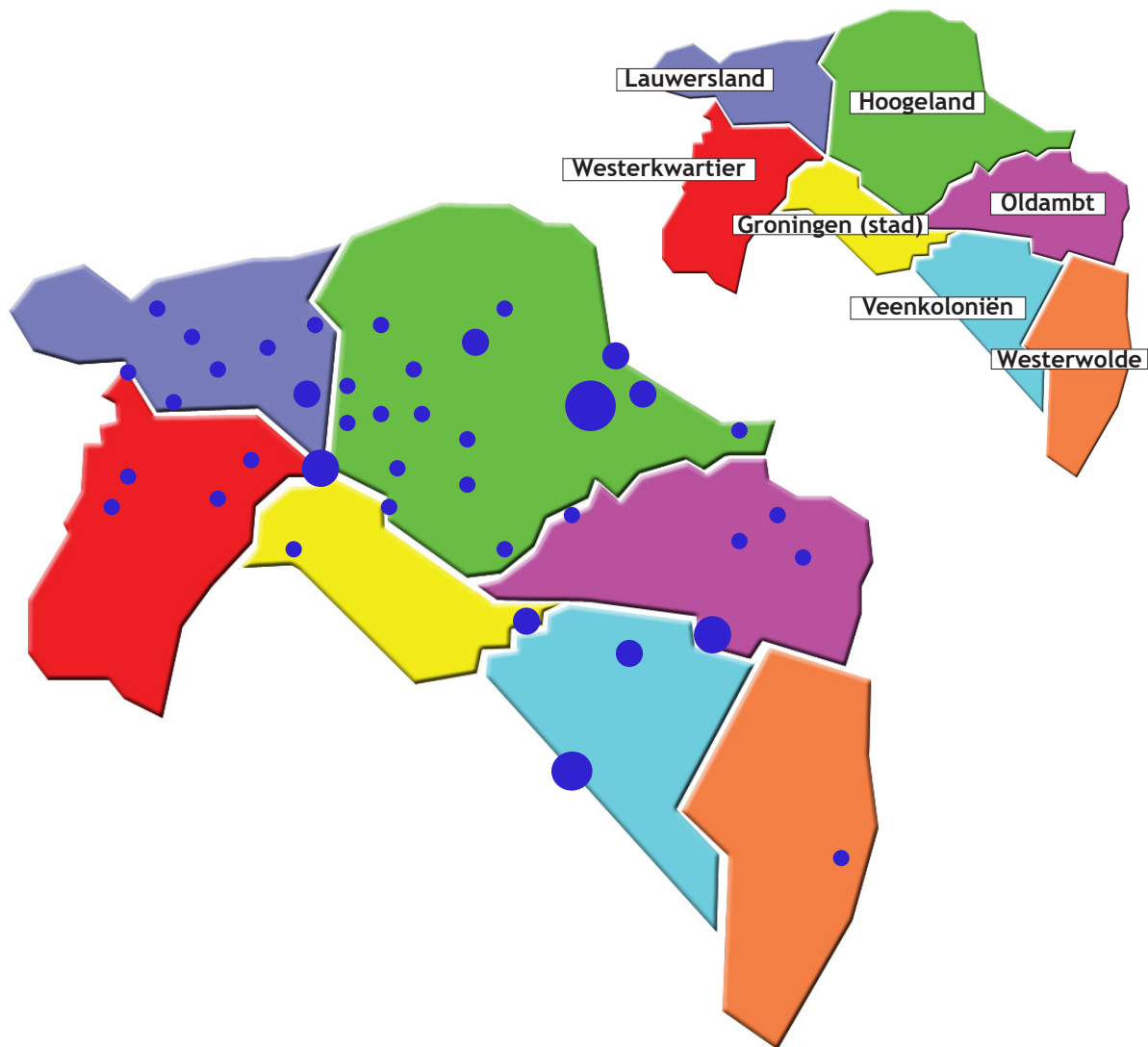

De meeste gehonoreerde aanvragen zijn multidisciplinair van karakter. Dit is in lijn met de moderne beroepspraktijk van kunstenaars waarbij disciplines vervagen of in elkaar over vloeien. In vergelijking met 2017 steeg vooral het aantal aanvragen op het gebied van de dans en multidisciplinaire activiteiten. In de verdeling van het budget werden in vergelijking met het voorgaande jaar meer middelen besteed aan multidisciplinaire activiteiten en theater. Het aandeel voor klassieke muziek, film en beeldende kunst nam af.

Spreiding, Het Verhaal van Groningen en herkomst

In lijn met het provinciale cultuurbeleid keek de Kunstraad bij de aanvragen tevens naar de spreiding van projecten over de provincie.

De Kunstraad bracht de subsidiemogelijkheden actief onder de aandacht van culturele ondernemers en andere belanghebbenden in de provincie. Ook ging de Kunstraad in gesprek met aanvragers om te stimuleren dat activiteiten, voor zover mogelijk, meer gespreid in de provincie plaatsvinden.

Van de activiteiten die in 2018 werden gesubsidieerd uit het Incidentenbudget voor professionele kunsten vond 50% plaats in de gemeente Groningen, 27% elders in de provincie, 18% in zowel stad als provincie Groningen en bij 5% is de locatie niet van toepassing. Onder deze laatste categorie vallen films, documentaires en boekuitgaven. Ter vergelijking, de percentages waren in 2017 respectievelijk 52%, 23%, 15% en 10%.

De Kunstraad keek verder naar de mate waarin er binnen een project aandacht is voor Het Verhaal van Groningen, dat wil zeggen in hoeverre een project zich richt op de historische en/of hedendaagse eigenheid van de provincie Groningen. Van de 74 toegekende aanvragen hadden er 12 activiteiten direct betrekking op de culturele biografie Groningen/Het Verhaal van Groningen. In de bijlage verstrekte subsidies is aangegeven welke aanvragen dat zijn.

Net als voorgaande jaren vroeg de Kunstraad bij alle subsidietoekenningen om een inhoudelijk verslag van de activiteit met inzicht in het aantal bezoekers c.q. deelnemers. De gegevens uit de activiteitenverslagen worden door de Kunstraad gebruikt bij de beoordeling van nieuwe (soortgelijke) aanvragen. Specifieke publieksgegevens zijn, voor zover mogelijk en gemeld, terug te vinden in de activiteitenverslagen.

2.3. AMATEURKUNSTBUDGET

Naast de gemeentelijke Basisregeling amateurkunst (BAK) voor de ondersteuning van amateurkunstverenigingen verleent de Kunstraad subsidies vanuit de Plusregeling amateurkunst. De Plusregeling is bedoeld voor amateurkunstenaars in de gemeente Groningen die een project willen uitvoeren gericht op samenwerking en/of deskundigheidsbevordering (zoals scholing, workshops en trainingen). Amateurkunstprojecten in de provincie met een bovenlokaal karakter konden een beroep doen op het provinciale Incidenteel cultuurbudget. De advisering over de aanvragen loopt parallel met de subsidierondes en procedure voor aanvragen professionele kunsten.

Onderstaande tabellen geven een overzicht van de beschikbare en bestede middelen gevolgd door het aantal toegekende en afgewezen aanvragen per discipline in 2018.

Tabel 5: amateurkunstbudget 2018, 2017, 2016 en 2015

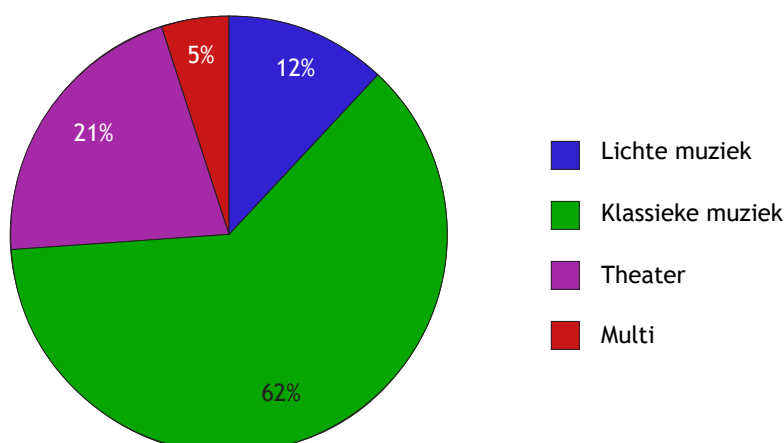
Beschikbaar	2018	2017	2016	2015
Amateurkunstbudget gemeente	€ 81.000	€ 80.000	€ 80.000	€ 79.000
Restant BAK gemeente	-	-	-	€ 22.996
Totaal	€ 81.000	€ 80.000	€ 80.000	€ 101.996
Binnengekomen aanvragen	53	50	45	62
Toegekend	€ 79.602	€ 80.036	€ 79.185	€ 101.981
	43	42	38	52

Tabel 6: toegekende en afgewezen aanvragen amateurkunst per discipline in 2018

(in aantallen)	togekend	afgewezen	totaal
lichte muziek	5	1	6
klassieke muziek	27	7	34
theater	9	1	10
multidisciplinair	2	1	3
Totaal	43	10	53

Het aantal aanvragen voor de plusregeling was gelijk aan dat in 2017. Bij de toekenningen kwamen de aanvragers net als voorgaande jaren voor het merendeel uit de klassieke muziek, gevolgd door de groep aanvragers theater en lichte muziek. Er kwamen in 2018 geen aanvragen voor de Plusregeling amateurkunst binnen op het gebied van dans, film, letteren en beeldende kunst.

Tabel 7: verdeling over de disciplines op basis van toegekende aanvragen

2.4. ORGELBUDGET

Groningen is het Orgelland bij uitstek met de stad Groningen als middelpunt. Het grote aantal historische en goed bewaard gebleven orgels in Groningen -- stad en provincie -- is uniek in de wereld en vormt een belangrijk cultuurbezit. De Kunstraad is als onafhankelijke partij het zogenoemde orgelbudget toevertrouwd ter grootte van € 18.000 om de bespeling van de orgels in de stad Groningen te stimuleren en onder de aandacht van het publiek te brengen.

Tabel 8: budget 2018, 2017, 2016 en 2015

Beschikbaar	2018	2017	2016	2015
Beschikbaar gemeente	€ 18.000	€ 18.000	€ 18.000	€ 18.000
Gevraagd	€ 20.500	€ 18.000	€ 24.593	€ 21.000
Binnengekomen aanvragen				
Binnengekomen aanvragen	2	1	4	2
Toegekend				
Toegekend	18.000	€ 18.000	€ 18.593	€ 18.000
	2	1	4	2

Het orgelbudget 2018 is besteed aan het Schnitgerfestival in het najaar en aan zomerconcerten in onder meer de Sint Jozefkathedraal, de Martinikerk en de Der Aa-kerk. In juni 2018 is het Timpe-orgel in de Nieuwe Kerk na restauratie weer in gebruik genomen. Er is extra ingezet op publieksverbreding en op educatie en samenwerking, onder meer met Erfgoedpartners. In de programmering van Groningen Orgelstad in 2018 zijn alle belangrijke Groningse ingezet voor uiteenlopende activiteiten, variërend van klassieke orgelconcerten tot orgel en hiphop, orgel en Jeugdcircus Santelli. Op deze manier wordt geprobeerd de orgels onder de aandacht van een breed en divers publiek te brengen.

2.5. PRONKJEWAILFONDS

Het Pronkjewailfonds is onderdeel van het programma ‘Een leven lang kunst’ dat uitgevoerd wordt door Vrijdag en de Hanzehogeschool. Het programma richt zich op de cultuurparticipatie van ouderen en wordt gefinancierd door het Fonds Cultuurparticipatie en de gemeente en provincie Groningen. De subsidieaanvragen en het fonds worden beheerd door de Kunstraad.

Aanvragen die bij de Kunstraad worden ingediend, worden ter beoordeling voorgelegd aan een onafhankelijke commissie van deskundigen op het gebied van zorg, welzijn en cultuur. Deze deskundigen behoren zelf ook tot de doelgroep ouderen. De aanvragen worden beoordeeld op met name actieve cultuurparticipatie en duurzaamheid.

Voor het Pronkjewailfonds zijn middelen beschikbaar gesteld voor 2017-2018. In 2017 is het grootste deel van het budget besteed aan een grote diversiteit aan projecten. Voor de tweede ronde in 2018 resteerde een budget van € 15.250 aangevuld met een extra bijdrage van het Fonds Cultuurparticipatie van € 10.000. Er werden 13 aanvragen ingediend, waarvan er 10 zijn gehonoreerd. Van de toegekende aanvragen waren 3 aanvragen afkomstig van particulieren en 7 van organisaties. Er was sprake van projecten uit alle disciplines gericht op alle verschillende doelgroepen, zoals een wijkproject voor multiculturele ouderen van de Hanzehogeschool, ‘Stee in plantsoen’ van Noorderzon en ‘In het spotlicht’ van Samen in beeld TV in Uithuizen. Het totale overzicht van toegekende projecten is te vinden in de bijlage.

Tabel 9: Pronkjewailfonds

Beschikbaar	2018
Restant 2017 (budget gemeente en provincie)	€ 15.250
Bijdrage Fonds Cultuurparticipatie (via Vrijdag)	€ 10.000
Totaal	€ 25.250
Binnengekomen aanvragen	13
Toegekend	10
	€ 25.250

Gemeente en provincie besloten het Pronkjewailfonds na 2018 niet opnieuw te vullen. De Kunstraad betreurt dit gelet op de inzet die geleverd is om de regeling te ontwikkelen en te promoten maar zeker ook gezien de belangstelling die er vanuit de samenleving nog steeds is voor het fonds. Overigens denken de overheden wel na over een andere invulling bijvoorbeeld via buurt- en wijkprojecten.

Stichting Noorderzon - Stee in Plantsoen.
Fotograaf Niels Knelis Meijer.

2.6. JURIDISCH KADER

De Kunstraad toetst de subsidieaanvragen aan de beleidscriteria van zowel de gemeente als de provincie Groningen. Formeel vindt afhandeling plaats binnen het kader van de Algemene wet bestuursrecht alsmede de Algemene Subsidieverordening gemeente Groningen 2011 en de Nadere regels subsidies van de gemeente Groningen.

De besluiten van de Kunstraad zijn vatbaar voor bezwaar en beroep. In 2018 zijn drie bezwaarschriften ingediend. Twee bezwaren zijn ongegrond verklaard. Op basis van een heroverweging (verdere ontwikkeling van het project in de tijd) is bij één bezwaar besloten alsnog een bijdrage toe te kennen maar minder dan het aangevraagde bedrag aangezien een groot deel van de activiteiten buiten Groningen plaatsvond. De aanvrager ging hiermee akkoord en trok het bezwaarschrift vervolgens in.

Gelet op het kleine aantal bezwaarschriften vertrouwen we erop dat de Kunstraad helder communiceert richting aanvragers en de beschikkingen goed onderbouwt.

Teddy's Last Ride - Through the Valley.
Fotograaf Bowie Verschuur.

3. ADVISERING OVER ALGEMENE CULTUURZAKEN

De tweede kerntaak van de Kunstraad is het gevraagd en ongevraagd adviseren over algemene en specifieke cultuurzaken. Naast het gesprek over de adviesstructuur voor gemeente en provincie, speelden in 2018 de volgende zaken.

3.1. TALENTONTWIKKELING

In de gemeentelijke cultuurnota 2017-2020 'City of talent' is één van de zes strategieën 'Ruim baan voor talent'. De focus in deze strategie ligt met name bij talenten die beschikken over capaciteiten om hun artistieke en creatieve talent op een hoog niveau te beoefenen. Er professioneel mee bezig zijn, maar hun weg in de beroepsuitoefening en netwerkvorming nog moeten vinden.

De Kunstraad nam met waardering en interesse kennis van de brief van het college van B&W over dit onderwerp aan de gemeenteraad. In een reactie bracht de Kunstraad het college nog enkele punten onder de aandacht om bij te dragen aan verdere verscherping en verdieping van het gemeentelijk beleid (zie bijlage 3). Zo gaf de Kunstraad het college mee om de gemeentelijke visie en concrete doelen scherper te formuleren, ook in kwalitatieve zin. Verder riep de Kunstraad het college op ook aandacht te schenken aan de disciplines literatuur en film, disciplines waarin in Groningen veel talent aanwezig is. De volledige reactie van de Kunstraad is te vinden in de bijlagen.

De gemeente gaf in 2017 en 2018 financiële ondersteuning voor de opstart en huisvesting van drie initiatieven van jonge talenten: Teddy's Last Ride, Zuhause en Het Resort. Jaarlijks evalueert de gemeente de ontwikkelingen en bepaalt of ze opnieuw voor ondersteuning in aanmerking komen. In dit kader vroeg de gemeente de Kunstraad eind 2018 te adviseren over de activiteiten van de drie talentinitiatieven en hoe de door hen gekozen vorm bijdraagt aan de ontwikkeling van talenten en de strategie Ruim baan voor talent.

In algemene zin mistte de Kunstraad duidelijke criteria waarop de keuze voor het ondersteunen van de drie talentinitiatieven is gebaseerd als ook de argumenten voor de hoogte van de gemeentelijke bijdrage.

Wat de drie initiatieven zelf betreft hebben ze met de financiële ondersteuning van de gemeente letterlijk en figuurlijk ruimte en tijd gekregen om te werken aan het eigen talent en/of dat van anderen. Ze kozen ieder voor een eigen vorm en hebben hun eigen netwerken kunnen opbouwen dan wel versterken. Niet bij alle initiatieven is even duidelijk om welk talent het gaat. Ook verschillen de initiatieven in profilering en zakelijk en organisatorisch vermogen. Een uitgebreidere samenvatting van het advies is te vinden in de bijlage.

In 2019 zal de Kunstraad een breed advies uitbrengen over talentontwikkeling in de stad mede in relatie tot de ontwikkelingen in Noordelijk verband en landelijke ontwikkelingen. Dit advies kan een bouwsteen vormen voor het selecteren, gericht ondersteunen en faciliteren van talent. Talent dat van fundamentele betekenis is voor een bruisende cultuurstad en een onderscheidend topaanbod.

3.2. VISIEBRIEF CULTUUR

In maart 2018 verscheen de visiebrief van de minister van cultuur Van Engelshoven voor de periode 2021-2024. In 'Cultuur in een open samenleving' benoemt de minister voor cultuur hoe de plannen in het regeerakkoord aan de hand van vijf thema's wordt uitgewerkt: Cultuur maakt nieuwsgierig, Ruimte voor nieuwe makers en cultuur, Een leefomgeving met karakter, Cultuur is grenzeloos en Een sterke culturele sector. De visiebrief gaat ook in op de behoefte om te komen tot meer samenhang tussen rijksbeleid en de verantwoordelijkheid die andere overheden nemen. Dat vraagt om duidelijke plannen vanuit de regio en de bereidheid om daarin te investeren. Het vraagt tevens om samenwerking tussen overheden, culturele instellingen, fondsen en adviesraden.

De Kunstraad is positief over de hoofdlijnen van het rijks cultuurbeleid. De stelling dat cultuur in de eerste plaats een intrinsieke waarde heeft, naast de verbindende kracht van cultuur voor en deelname aan onze samenleving, onderschrijft de Kunstraad van harte.

In een openbare brief gaf de Kunstraad de minister nog de volgende aandachtspunten mee:

- bied naast de belangrijke instrumentele inzet van cultuur, inhoudelijke en financiële ruimte aan de bijzondere positie van kunst als esthetische, emotionele en spiegelende motor in onze samenleving;
- ga uit van één samenhangende culturele infrastructuur en zet in op gezamenlijk opdrachtgeverschap door overheden;

- betrek de regionale culturele sector in een vroegtijdig stadium bij de planontwikkeling 2021-2024 en geef hen ook een stem bij de keuzes die worden gemaakt;
- zet de middelen voor cultureel erfgoed in Groningen vooral in voor het behoud en de ontwikkeling van het erfgoed en zo min mogelijk voor proceskosten en juridische procedures. De complete brief van de Kunstraad is te vinden in de bijlage.

3.3. REGIOPROFIEL CULTUUR

In reactie op de verkenning 'Cultuur voor stad, land en regio. De rol van de stedelijke regio's in het cultuurbestel.' van de Raad voor Cultuur uit 2017 is veel gesproken over de regionale cultuurprofielen.

In Noord-Nederland hebben de drie provincies Drenthe, Fryslân en Groningen en de gemeenten Assen, Emmen, Groningen en Leeuwarden in 2017 al de handen inéén geslagen. Het programma *We the North* draait al enkele jaren waarbij de regio zich gezamenlijk richt op talentontwikkeling en cultuureducatie, innovatie, stad en regio.

De Kunstraad is door gemeente en provincie niet gevraagd input te leveren voor of advies uit te brengen over het Noordelijke cultuurprofiel.

In samenwerking met de RUG organiseerde de Kunstraad op 12 februari in het Grand Theatre wel een oploop voor het culturele veld over het onderzoek van de RUG over regionale identiteit en cultuur. Daarnaast bracht de Kunstraad op 10 oktober 2018 een signalement uit waarin hij de overheden opriep om het culturele veld actiever te betrekken bij het opstellen van het regionale cultuurprofiel (zie bijlage).

Oktober 2018 presenteerden de Noordelijke overheden *We the North 2.0*. De Kunstraad viel op dat het opnieuw een plusprogramma is, waarbij de relatie met de culturele basisinfrastructuur (nog) ontbreekt.

3.4. TOEKOMSTIGE ADVIESSTRUCTUUR GRONINGEN

De eerste helft van 2018 werd door gemeente, provincie en Kunstraad benut om scherp te stellen welke opdracht c.q. taken de Kunstraad precies krijgt voor de jaren daarna. De Kunstraad schreef de notitie 'Gedeelde ambities'. Op ambtelijk en bestuurlijk niveau volgden verschillende gesprekken waarbij taakopdracht en beschikbaar budget in evenwicht moesten komen. In het najaar van 2018 zijn met gemeente en provincie de volgende duidelijke afspraken gemaakt over de opdracht en taken van de Kunstraad na 2018:

De Kunstraad Groningen adviseert gevraagd en ongevraagd over cultuurbeleid, de culturele sector en de ontwikkeling van cultuur in de stad en de regio. De rol van de Kunstraad is die van adviseur en klankbord voor overheden en het culturele en maatschappelijke veld. Ook het zichtbaar maken van trends, ontwikkelingen en knelpunten behoort tot de taken. Daarnaast is de Kunstraad actief als beoordelaar van subsidieaanvragen.

Concreet zijn de volgende taken bij de Kunstraad belegd:

- advisering over de culturele infrastructuur inclusief beoordeling structurele subsidies. advisering
- over en beschikken van incidentele subsidies.
- monitoring en evaluatie.
- kennisdeling en debat.

Per jaar zal een adviesagenda worden opgesteld. Gevraagde adviezen die niet op de agenda staan, worden aanvullend gefinancierd.

4. OVERIGE ACTIVITEITEN

Naast de eigen activiteiten vervult de Kunstraad een rol als gesprekspartner en verbinder voor het culturele veld. In 2018 is hieraan op de volgende manier invulling gegeven.

4.1. SPREEKUREN CROWDFUNDING EN ONDERNEMERSCHAP

Sinds 2012 is de Kunstraad Groningen partner van voordekunst.nl, een organisatie voor *crowdfunding* in de cultuursector.

Doelstellingen van voordekunst zijn het ondernemerschap

in de kunstsector te stimuleren en het maatschappelijk draagvlak voor kunst te vergroten.

Crowdfunding is een manier om aanvullende financiering voor cultuuractiviteiten te realiseren met hulp van het publiek, de *crowd*. De samenwerking van de Kunstraad met voordekunst uit zich in een aparte webpagina voor projecten in Groningen in aanvulling op de landelijke website. Het portal is vooral een service van de Kunstraad aan het culturele veld en donateurs in Groningen.

De provincie stelt sinds 2017 een extra budget van € 25.000 beschikbaar als matchfunding voor Groningse campagnes op voordekunst.nl. Met de extra bijdrage wil de provincie kunstenaars en culturele instellingen stimuleren om gebruik te maken van deze manier van fondsenwerving en particulieren oproepen om hieraan bij te dragen. Voorwaarde voor de bijdrage van de provincie is dat het gaat om projecten van Groningse initiatiefnemers of projecten die plaatsvinden in Groningen. De projecten mogen niet al op een andere manier van de provincie Groningen subsidie hebben ontvangen. De provincie draagt maximaal 25 procent van het benodigde bedrag bij. Samen met de provincie toetst de Kunstraad of de projecten van voordekunst voldoen aan de voorwaarden.

Eind 2018 evalueerden voordekunst, provincie en de Kunstraad de resultaten van twee jaar matchfunding (zie bijlage). Gelet op de positieve uitkomsten besloot de provincie ook in 2019-2020 middelen in te zetten voor matchfunding. Het budget is verhoogd naar € 30.000 in 2019 en € 45.000 in 2020 en de criteria werden vereenvoudigd. Zo is het criterium dat geen andere provinciale bijdrage mag worden verleend losgelaten.

In 2018 organiseerde voordekunst in samenspraak met de Kunstraad de volgende activiteiten in Groningen:

Datum	Activiteit	Locatie	Aantal personen
29-03-2018	Kickoff Crowdfunding	Machinefabriek, Groningen	25
29-03-2018	Spreekuren	Machinefabriek, Groningen	3
24-05-2018	Gastcollege Kunst, Cultuur & Media	Rijksuniversiteit Groningen	40
12-10-2018	Spreekuren Groningen	Kunstraad Groningen	3
18-10-2018	The Construction Club	Academie Minerva, Groningen	51
		Totaal	122

The Construction Club bij Academie Minerva - 18 oktober 2018

In 2018 werd door de provincie Groningen € 31.549 euro ingezet en is in Groningen via voordekunst € 136.834 aan projectgelden opgehaald. Er werden 18 projecten met een aanvullende matchfunding ondersteund.

Het gemiddelde doelbedrag en het slagingspercentage zijn flink gestegen ten opzichte van 2017.

Tabel 10: projecten in Groningen op voordekunst in 2018 en voorgaande jaren

	2018	2017	2016	2015	2014
Aantal projecten	19	22	19	21	12
Grootste discipline	muziek	muziek	film/muziek	muziek	theater
Totaal opgehaald	€ 168.383	€ 83.302	€ 52.307	€ 64.985	€ 36.761
Aantal donateurs	1.242	1317	715	1181	409
Slagingspercentage	95%	91%	61%	64%	55%

Met Cinecrowd werd op 7 september 2018 een workshop crowdfunding georganiseerd in het Groninger Forum voor filmmakers. Cinecrowd is een crowdfundingplatform specifiek voor film en is meer internationaal georiënteerd. Naast een gezamenlijk deel konden de filmmakers hun plannen individueel toelichten aan medewerkers van Cinecrowd. In de praktijk bleek het ook goed te werken als netwerkbijeenkomst.

Samen met Cultuur+Ondernemen organiseert de Kunstraad spreekuren voor kunstenaars, creatieve ondernemers en culturele organisaties met vragen op het gebied van financieren, loopbaanbegeleiding, samenwerking en *governance*. Adviseurs van Cultuur+Ondernemen verzorgden op 18 mei 2018 een workshop financieren in de zaal van Erfgoedpartners.

4.2. FONDSOVERLEG

Net als voorgaande jaren vond in 2018 het zogenoemde Fondsenoverleg plaats dat gecoördineerd wordt door de Kunstraad. Deelnemers aan het overleg zijn het Prins Bernhard Cultuurfonds Groningen, het J.B. Scholtenfonds / H.S. Kammingafonds, het Fonds voor de Landbouw, de Emmaplein Foundation, de Stichting Beringer Hazewinkel, het VSBfonds, het Leefbaarheidfonds van de NAM en de Kunstraad. Ook de regiomakelaar van het Mondriaanfonds ontvangt de stukken van het fondsenoverleg en neemt deel waar dat relevant is. Daarnaast is er afstemming met de matchmaker van het VSBfonds, Fonds Cultuurparticipatie en het Fonds Podiumkunsten. Zo hebben de landelijke cultuurfondsen direct zicht op wat er in de regio gebeurt en is voor aanvragers de verbinding naar deze landelijke fondsen eenvoudig te leggen.

Het fondsenoverleg is vooral bedoeld als spreekuur voor potentiële aanvragers. Wie een globaal idee wil laten toetsen of een plan aan meerdere fondsen tegelijk wil presenteren, kan op afspraak een presentatie geven en meteen feedback krijgen. Op deze manier weten aanvragers snel bij welke fondsen zij voor een bijdrage in aanmerking zouden kunnen komen of hoe zij hun kansen op een bijdrage kunnen vergroten. Het fondsenoverleg wordt door potentiële subsidieaanvragers druk bezocht en gewaardeerd. In 2018 kwamen de fondsen 8 keer bijeen en maakten 35 initiatiefnemers gebruik van het spreekuur.

Het fondsenoverleg is er ook voor afstemming tussen de fondsen onderling en het delen en vergaren van kennis over actuele ontwikkelingen in het kunstenveld.

4.3. SAMENWERKEN EN VERBINDEN

De Kunstraad nam in 2018 deel aan diverse symposia en netwerkbijeenkomsten. Zo was de Kunstraad aanwezig bij het symposium van Erfgoedpartners over het digitaal museum in Groningen, de manifestatie Een leven lang cultuur in Hoogezand, het jaarcongres van Cultuurconnectie in Leeuwarden, bij de presentatie van de Atlas Nederlandse Gemeenten (thema cultuur) in Leeuwarden, bij de sessie van Kunsten '92 over het regioprofiel in Haarlem en bij de presentatie van Station Noord talenten voorafgaand aan de opening van het Jonge Harten Festival.

Bestuurslid Johan Kolsteeg gaf een lezing bij de Boekmanstichting in het kader van de regioprofielen cultuur, zo ook voormalig voorzitter Hans van Maanen. En op verzoek van Kunsten '92 toetste de Kunstraad met andere betrokkenen de fair practice scan, die onderdeel uitmaakt van de Arbeidsmarktagenda cultuur.

Op verzoek van de Vereniging Groninger Gemeenten hield de Kunstraad op 31 mei 2018 een presentatie tijdens de Toogdag, een informatiemarkt over de verschillende gemeentelijke beleidsdomeinen voor (nieuwe) raadsleden. Daarnaast werd de Kunstraad uitgenodigd voor een gesprek met de wethouder cultuur van de nieuwe gemeente Midden Groningen. De Kunstraad nam verder deel aan het gesprek tussen gemeenteraad en de cultuurpijlers en landelijk gefinancierde culturele instellingen op 27 juni in het Grand Theatre en sprak op 8 oktober tijdens 'Praten met de staten' over de provinciale startnotitie cultuur 2021-2024.

Er vonden ook vele individuele gesprekken met instellingen plaats. Zo sprak de Kunstraad met de cultuurpijlers op 17 juli en in het Gasunie gebouw over de werkzaamheden en vervolgstappen van de Stichting Cultuurpakt Noord.

Net als voorgaande jaren gaf de Kunstraad presentaties over het werk van de raad aan studenten van het Prins Claus Conservatorium. Het stimuleren van het eigen ondernemerschap komt daarbij uitgebreid aan bod. Daarnaast is deelgenomen aan 'Make the North creative again' een gesprek voor studenten van de Academie voor Popcultuur en culturele aanjagers in Groningen.

4.4. COLLEGIAAL OVERLEG

Gedurende het jaar was er uitwisseling met de Raad voor Cultuur als ook met de landelijke cultuurfondsen over de regionalisering van het cultuurbeleid en de sectoranalyses.

Daarnaast was er regelmatig overleg met de collega-raden in Amsterdam (AKR) en Rotterdam (RRKC) alsmede het Amsterdams Fonds voor de Kunsten (AFK).

Verder werd met een vertegenwoordiging van bestuur, adviseurs en bureau op 12 april 2018 een werkbezoek gebracht aan Cultuur Eindhoven en het Brabants Kenniscentrum voor Kunst en Cultuur.

4.5. COMMUNICATIE

De Kunstraad communiceerde in 2018 met subsidieaanvragers, de Groningse kunstinstellingen en de politiek. Dit gebeurt naast mondeling contact en mail, via de website, nieuwsbrieven en twitter. De geïntroduceerde maandelijkse spreekuren op kantoor voor de Kunstraad vormen met name voor nieuwe aanvragers een laagdrempelige toegang tot informatie en advies.

Op de website is alle informatie te vinden over de verschillende subsidiebudgetten en de wijze van aanvragen. Ook de door de Kunstraad uitgebrachte adviezen zijn via de website te downloaden. De website wordt veelvuldig bezocht en door gebruikers gewaardeerd vanwege de toegankelijkheid van de informatie. In 2018 is nog niet gestart met het moderniseren van de website vanwege de onduidelijkheid over de taak van de Kunstraad in het beschikken van subsidies. Nu helderheid is dat deze taak bij de Kunstraad blijft, starten we dit traject in combinatie met het automatiseren van het aanvraagstelsel.

In 2018 verschenen drie nieuwsbrieven. Naast het overzicht van informatiebijeenkomsten, spreekuren en subsidietoekenningen waren de belangrijkste items het regioprofiel cultuur, talentontwikkeling en de positie en taken van de Kunstraad.

5. ORGANISATIE

5.1. BESTUUR

Het bestuur bestond in 2018 uit de volgende leden:

- Erik Akkermans, voorzitter. Zelfstandig adviseur, voormalig voorzitter van de Federatie Cultuur, het Voorzieningsfonds voor Kunstenaars, World Wide Video Festival en het Scholingsfonds voor Kunst en Cultuur.
- Jaap Bos, penningmeester. Voormalig directeur Deutsche Bank Nederland.
- Myriam Jansen, bestuurslid en plaatsvervangend voorzitter. Organisatie- en communicatieadviseur, voormalig wethouder cultuur gemeente Meppel.
- Johan Kolsteeg, bestuurslid. Universitair docent Cultureel Ondernemerschap Rijksuniversiteit Groningen, voormalig lector Hogeschool voor de Kunsten Utrecht.
- Hanka Otte, bestuurslid. Postdoc onderzoeker Universiteit Antwerpen, onderzoeksdocent Prins Claus Conservatorium, voormalig beleidsmedewerker cultuur.

Het bestuur kwam in 2018 in totaal zes keer bijeen. Naast de reguliere taken was het belangrijkste agendapunt de positionering en taken van de Kunstraad na 2018. Hierover werden in september 2018 met gemeente en provincie definitieve afspraken gemaakt. In dit kader is ook besloten het bestuur van de Kunstraad om te vormen tot een raad.

Verder sprak het bestuur over de uitvoeringsprogramma's cultuur 2017-2020 van gemeente en provincie, de visiebrief cultuur van minister Van Engelshoven, het programma *We the North* alsmede de evaluatie van het provinciaal cultuurbeleid (BMC, Cor Wijn) en de provinciale startnotitie cultuur 2021-2014. Het bestuur besloot de directeur te mandateren voor de besluitvorming over de incidentele subsidies, waarbij het bestuur achteraf wordt geïnformeerd over de toe- en afwijzingen. Vanwege de overvraging van het budget besloot het bestuur opnieuw € 50.000 uit de bestemmingssubsidie toe te voegen aan het subsidiebudget professionele kunsten.

Bestuursleden ontvangen een bijdrage van € 90 per vergadering en reiskostenvergoeding. Met de voorzitter zijn afspraken gemaakt over een extra vergoeding voor zijn inzet.

Het bestuur heeft veel waardering voor en is heel trots op Hanka Otte die in 2018 de Boekman Dissertatieprijs ontving.

Boekmanstichting
Kenniscentrum voor kunst,
cultuur en beleid

Hanka Otte is winnaar van de vierde Boekman Dissertatieprijs voor kunst, cultuur en beleid. De prijs wordt iedere drie jaar toegekend aan het beste Nederlandse promotieonderzoek over kunst, cultuur en maatschappij. Dr. J.F. (Hanka) Otte is in 2015 aan de Rijksuniversiteit Groningen gepromoveerd op haar onderzoek *Binden of overbruggen? Over de relatie tussen kunst, cultuurbeleid en sociale cohesie*. Otte onderzocht hoe kunstparticipatie en sociale cohesie zich tot elkaar verhouden en of de overheid met kunstparticipatie wel het juiste instrument kiest om die cohesie te bevorderen. Ze deed dit op basis van een studie in zeven Drentse gemeenten.

Alle juryleden omschreven de winnende dissertatie als een prettig leesbaar en levendig geschreven werk. De stellingen van de auteur zijn uitgesproken en bevorderen zo het debat. Bovendien is het een zeer belangwekkende toevoeging aan het sociologische discours en geeft het werkelijk inzicht in de praktijk van het lokale en provinciale cultuurbeleid en hoe dit bijdraagt aan het realiseren van maatschappelijke waarde.

5.2. ADVISEURS

Voor het beoordelen van de subsidieaanvragen doet de Kunstraad een beroep op adviseurs. Het betreft deskundigen in alle disciplines. De adviseurs zijn niet in dienst bij de Kunstraad maar ontvangen een vacatievergoeding voor hun werkzaamheden. Indien er sprake is van (on)gevraagde beleidsadviezen stelt het bestuur tijdelijke commissies samen.

Bij de samenstelling van de commissies en het aantrekken van adviseurs wordt een evenwicht gezocht tussen directe bekendheid met Groningse instellingen en een onafhankelijke opstelling ten opzichte van die instellingen. Evenzeer moet een evenwicht bestaan tussen specialisten in een bepaald facet van kunst en cultuur en generalisten die vanuit meerdere invalshoeken kijken naar de ontwikkelingen in de kunsten en in het cultuurbeleid.

In de loop van 2018 is besloten de advisering voor de incidentele aanvragen anders in te richten. Dit had enerzijds te maken met de zeer wisselende opkomst tijdens de vergaderingen van de kerncommissie (vanwege ziekte en agendaproblemen bij de leden) en anderzijds het dubbel adviseren van aanvragen door extern adviseurs en kerncommissieleden. De aanvragen worden voortaan verdeeld en behandeld in groepjes adviseurs gekoppeld aan een bepaald thema of discipline.

Begin 2018 werd een openbare oproep geplaatst voor nieuwe adviseurs, waar veel reacties op binnen kwamen. Dit leidde tot een waardevolle aanvulling van de groep adviseurs.

Op 3 juli 2018 vond een werksessie plaats met adviseurs, bureau en bestuur. Centraal gespreksonderwerp was de positie en taken van de Kunstraad in de periode 2018 en verder.

In bijlage 2 is het overzicht opgenomen van adviseurs die in 2018 zijn ingezet.

5.3. BUREAU

De Kunstraad beschikt over een bureau bestaande uit een directeur, een secretaris en een officemanager. Een groot deel van de werktijd werd besteed aan de afhandeling van de incidentele subsidieaanvragen, informatie- en kennisuitwisseling onder meer via spreekuren en het onderhouden van de contacten met het culturele veld. Daarnaast lag de focus op het gesprek over de inhoudelijke thema's als de regionalisering van het cultuurbeleid en de taakopdracht van de Kunstraad Groningen.

Evenals voorgaande jaren werkte een medewerker van de gemeente Groningen een dagdeel per twee weken bij de Kunstraad ten behoeve van de archivering. Met de gemeentelijk en provinciaal archiefinspecteur is afstemming over de afvoer van archiefstukken.

Op het bureau waren werkzaam in 2018:

- Ebrien den Engelsman, directeur (0,6 fte).
- Annette Steenhuisen, secretaris/beleidsmedewerker (1 fte), detachering gemeente Groningen.
- Antje van der Meulen, officemanager (1 fte).
- Theresia Verkerk, archivering (0,05 fte), detachering gemeente Groningen.
- Julia Tomasoia, zwangerschapsvervangende (0,4 fte in de maanden september - december).

Voor de kosten van het bureau en de adviseurs ontving de Kunstraad in 2018 een exploitatiesubsidie van € 154.750 van de gemeente en € 140.000 van de provincie Groningen.

Sinds 2016 is een nieuw subsidieadministratiesysteem actief. Gelet op de evaluatie van de Kunstraad zijn geen verdere voorbereidingen getroffen voor het digitaal aanvragen van subsidie. Wel kunnen subsidieaanvragen met ingang van 2018 zowel per post als per mail worden ingediend. Alle openstaande subsidiedossiers uit voorgaande jaren zijn bijgewerkt, waarvan het overzicht is verwerkt in de jaarrekening 2018.

In 2018 werd de nieuwe privacywet van kracht. De Kunstraad stelde een interne richtlijn op en Antje van der Meulen werd aangewezen als functionaris gegevensbescherming.

In 2018 werd een bedrag van € 59.075 onttrokken uit de bestemmingsreserve subsidies. Een bedrag van € 50.000 werden toegevoegd aan het Incidentenbudget. Het resterende bedrag is ingezet voor de samenwerking met voordekunst.

Het jaar is afgesloten met een positief resultaat. Het positieve resultaat wordt bepaald door vrijval van subsidies uit voorgaande jaren doordat subsidies lager werden vastgesteld en lagere personeelskosten doordat minder uren werden ingezet in de zwangerschapsvervangings van de officemanager. Indien dit buiten beschouwing was gelaten dan was het resultaat negatief. De bestemmingsreserve subsidies daalde door onttrekking van middelen uit de bestemmingsreserve subsidies. De bestemmingsreserve overhead steeg licht. De reserve is hard nodig om in komende jaren de stijgende vaste kosten op te kunnen vangen alsmede te kunnen investeren in de actualisering van de website en de automatisering van het subsidieaanvraag- en adviestraject. Verder interen is met het oog op bedrijfsrisico's als het gegrond verklaren van bezwaar bij subsidieafwijzing en de continuïteit van de organisatie onwenselijk.

5.4. OVERLEG OVERHEDEN

In 2018 was er drie keer bestuurlijk overleg met gemeente en provincie en één keer informeel overleg.

De taakopdracht voor volgende jaren stond hierin telkens centraal. Ook op ambtelijk niveau ging de meeste aandacht uit naar de positie en rol van de Kunstraad na 2018 alsmede de financiële ruimte voor het uitvoeren van de taken. Vanaf beide kanten is er behoefte om frequent overleg te hebben om wederzijds zorg te dragen voor informatie-uitwisseling over zowel inhoudelijke onderwerpen als procedurele zaken. Vanwege drukke agenda's lukt dit in de praktijk niet altijd.

Stichting Dutch Guitar Foundation - The European Guitar Concerto Competition & Festival.
Fotograaf Jan Penninkhof.

COLOFON

Dit is een uitgave van de Kunstraad Groningen (Groningen, maart 2019)

Kunstraad Groningen
St. Jansstraat 2g
9712 JN Groningen
050-3600637

Tekst:
Ebrien den Engelsman, Annette Steenhuisen

Eindredactie en productie:
Antje van der Meulen

Vormgeving:
Wienos

OVERZICHT VERSTREKTE SUBSIDIES 2018

budget		aanvrager	activiteit	toegekend	Het Verhaal van Groningen
INCIDENTENBUDGET	2018/0003	Stichting Popwaarts	Popronde Groningen 2018	€ 8.500	
	2018/0009	Stichting Terug naar het begin	Festival Terug naar het begin 2018	€ 15.000	✓
	2018/0010	Stichting Jazz in Groningen	Concertserie 2018	€ 10.000	
	2018/0011	Stichting Luthers Bach Ensemble	Seizoen 2018/2019	€ 15.000	
	2018/0012	Stichting ZomerJazzFietsTour	ZomerJazzFietsTour 2018	€ 15.000	✓
	2018/0013	Stichting Hongerige Wolf	Festival Hongerige Wolf 2018	€ 10.050	✓
	2018/0017	Stichting Tschumipaviljoen	Monolith	€ 4.000	
	2018/0018	Stichting Borealis	Borealis Ploegt	€ 15.000	
	2018/0019	Stichting TalentWeb Groningen	Rumbling Earth Festival	€ 4.000	
	2018/0020	Stichting DITISOPRECHT	God In Alles	€ 10.050	
	2018/0024	Stichting Viola Viola	Vivaldi Code Rood	€ 3.000	
	2018/0027	Teddy's Last Ride	Through the Valley	€ 5.025	
	2018/0042	Stichting Aa	Ontstaan in grote nood	€ 4.690	
	2018/0049	Stichting Jan Vos	Gas, kronieken van een vluchtige bodemschat	€ 10.050	✓
	2018/0052	Stichting Passionate Bulkboek	Write Now! Groningen 2018	€ 1.575	
	2018/0056	Ingeborg Entrop	Tracing Walfridus #04	€ 750	
	2018/0057	Stichting Tschumipaviljoen	Amoebe Spiritus	€ 3.685	
	2018/0058	Stichting ARTisBOOK	WKB18 - Week van het KunstenaarsBoek	€ 10.050	
	2018/0059	Stichting Leesbaar Groningen	Leesbaar Groningen	€ 4.020	✓
	2018/0060	Stichting Gedeelde Verhalen	Aan de andere kant, deel 1	€ 6.700	✓
	2018/0061	Stichting Wereld Pers Foto Groningen	World Press Photo tentoonstelling	€ 10.050	
	2018/0063	Stichting Welcome Stranger	De rechte weg	€ 10.050	
	2018/0064	Stichting The Northern Consort	De Muzikanten en de Professor	€ 6.700	
	2018/0065	Stichting House of Design	Groningen Ontwerpt	€ 10.050	
	2018/0066	Stichting Facilities	Streekgenoten, Joden in de Veenkoloniën	€ 3.350	✓
	2018/0067	Stichting SIGN	Masterclass - Timeline Galery	€ 8.040	
	2018/0072	Smit & Andersson	Science Friction	€ 3.015	
	2018/0075	Stichting Bird Productions	Isotopes of Soul	€ 6.700	
	2018/0077	Bruusk films	Ik beschouw jou wel als een vriend	€ 10.050	✓
	2018/0079	Stichting Kat op het spek	PAVLOV	€ 6.700	
2018/0080	Stichting Young Gangsters	De Ramp	€ 10.050		
2018/0093	Stichting Art of Clash	Clash 2018	€ 15.000		

budget		aanvrager	activiteit	toegekend	Het Verhaal van Groningen
INCIDENTENBUDGET	2018/0095	Stichting Lohmanorgel Farmsum	Orgelconcerten	€ 2.500	
	2018/0106	PAIPAI	Artist resort PAIPAI	€ 7.500	
	2018/0111	Stichting Pagepop	Pagefestival 2018	€ 2.700	
	2018/0112	Stichting Culturele Raad Middelstum	Symphoniae Sacrae	€ 1.800	
	2018/0114	Stichting Galerie Biemolds Belang	Nazomer in Groningen	€ 2.000	
	2018/0118	Stichting Productiefonds Amateurkunst MPV	Veendammer Wind	€ 13.500	✓
	2018/0119	De Rijdende Popschool	Popsport	€ 5.000	
	2018/0122	Stichting seriousFilm	FEAST	€ 12.600	
	2018/0130	Stichting Groningsche Muziekvereniging	Concert Kamerorkest van het Noorden	€ 4.050	
	2018/0131	Stichting Kunst te Gast	Jazz te Gast 2019	€ 13.500	
	2018/0133	Stichting Plakband	Vissen Bergen	€ 12.600	
	2018/0135	Stichting Tschumipaviljoen	Pluralites	€ 5.940	
	2018/0136	Stichting Z&S	Zienemaan & Sterren	€ 9.900	
	2018/0137	Stichting Square Web	Onder de Vulkaan	€ 1.350	
	2018/0139	Richard Bolhuis	Oldambt	€ 3.465	✓
	2018/0142	Stichting Taartrovers Festival	Taartrovers Film Festival 2019	€ 11.250	
	2018/0144	Stichting Dutch Guitar Foundation	Gitaristenpodium Groningen	€ 1.800	
	2018/0146	Stichting Folk Groningen	Activiteitenplan 2018-2019	€ 8.100	
	2018/0147	Jip de Beer	New Manhattan - The Web Space Never Sleeps	€ 12.600	
	2018/0150	Stichting Kollektif (i.o.)	Tut Töt Túõ	€ 6.750	
	2018/0152	Stichting Toneelgroep ECHO	De Poolse Bruid	€ 13.500	✓
	2018/0153	Stichting Musica Antiqua Nova	Concertseizoen 2018-2019	€ 13.500	
	2018/0155	Stichting Bierumer School	Devine Hunger	€ 700	
	2018/0163	Stichting Prinses Christina Concours	Prinses Christina Consours 2018	€ 15.000	
	2018/0165	Stichting Kamerorkest van het Noorden	Genesis, a new beginning	€ 12.500	
	2018/0167	Stichting Dutch Guitar Foundation	The European Guitar Concerto Competition & Festival 2019	€ 10.000	
	2018/0171	St. Activiteiten Muziekbond Groningen en Drenthe	Muziekfestival Borkum	€ 2.500	
	2018/0174	Stichting Bird Productions	The Protagonist	€ 8.000	
	2018/0179	Stichting SpeelGoud	Op Verzet!	€ 15.000	
	2018/0180	Stichting Concerten Nicolaïkerk	Kerst met Vivaldi, Bach en 17e eeuwse kerstliederen	€ 2.500	
2018/0183	Het Resort / Stichting High Mountain Art Club	S01E03	€ 7.500		
2018/0186	Stichting Midden Groningen	Hotel Zigterman	€ 15.000		

budget		aanvrager	activiteit	toegekend	Het Verhaal van Groningen
INCIDENTENBUDGET	2018/0188	Stichting Grasnapolsky Festivals	Festival Grasnapolsky 2019	€ 12.500	
	2018/0191	Stichting Kunstbende Groningen	Kunstbende Groningen 2019	€ 12.500	
	2018/0192	Stichting Explore the North	De Ballade van Omie Wise	€ 7.500	
	2018/0194	Stichting Oude Groninger Kerken	Passanten	€ 10.000	✓
	2018/0209	Stichting Operatie Tandwiel	Landing	€ 7.500	
	2018/0211	Stichting Wereld Pers Foto Groningen	Zilveren Camera tentoonstelling 2019	€ 4.950	
	2018/0213	Tim de Vries motion	T:me Short film	€ 1.000	
	2018/0215	B.G. Kloosterman	Uitvoering Markus Passie	€ 1.000	
	2018/0216	Stichting Nederlandse Muziek Export	Project Brüder	€ 5.000	
	2018/0218	Stichting Internationaal Accordeonfestival	Internationaal Accordeonfestival Stadskanaal	€ 1.250	

budget		aanvrager	activiteit	toegekend
ORGELBUDGET	2018/0120	Stichting Groningen Orgelstad	Jaarprogramma 2018 inclusief Schnitgerfestival	€ 15.500
	2018/0178	Concertkoor KOV	80 jarig jubieum	€ 2.500

budget		aanvrager	activiteit	toegekend
PRONKJEWAILFONDS	2018/0092	Stichting Samen in Beeld	In het Spotlicht!	€ 5.000
	2018/0097	Stichting Zonnehuisgroep Noord	Werelddansen	€ 300
	2018/0098	Stichting Hanzehogeschool Groningen	Grootbeeld, Jasmijn, kunst en de multiculturele oudere in de wijk	€ 6.000
	2018/0099	Stichting Zorg Innovatie Forum	Kunst met Meer	€ 5.000
	2018/0100	Stichting Noorderzon	Stee in Plantsoen	€ 2.000
	2018/0101	Stichting WelZINN	WelZINN nodigt B.O.O.M. uit op locatie	€ 1.500
	2018/0103	Thecla Brakel	Ontspannen schilderen	€ 1.000
	2018/0104	Esse van der Molen	Herinneringskijkdoos	€ 575
	2018/0105	Aggy van Caldenborgh	MuziekSentiment	€ 1.000
	2018/0212	Stichting Groningen Plus	Overdrachtsproject Samen kunst verkennen	€ 2.875

budget		aanvrager	activiteit	toegekend
PLUSREGELING AMATEURKUNST	2018/0001	Stichting het Nederlands Studenten Orkest	NSO Droom!	€ 1.500
	2018/0028	Vereniging 4 Mei-Projekt	Uitsluiting en Verbinding	€ 2.500
	2018/0030	Vereniging Kamerkoor Musica Retorica	Jubileumconcerten	€ 1.500
	2018/0031	Stichting Stukafest Groningen	Stukafest Groningen 20108	€ 2.000
	2018/0032	Vereniging Noordelijk Vocaal Ensemble	Groningse componisten	€ 1.250
	2018/0033	Stichting Musicalschoon Groningen	Lang leve de Koning	€ 2.500
	2018/0034	Stichting Groninger Studenten Toneel	Onder het Melkwoud	€ 900
	2018/0035	Vereniging CSG Gica	Het Gloria van Vivaldi	€ 1.500
	2018/0036	Vereniging Gruno's Postharmonie	Bye, Bye, Britain	€ 750
	2018/0038	Stichting Samenwerkende Muziekdocenten N-N	Muziekdagen Orvelte	€ 1.000
	2018/0039	Stichting Noordelijk Bach Consort	Trauermusik	€ 371
	2018/0041	G.S.M.G. Bragi	Matthäus-Passion	€ 2.500
	2018/0043	Vereniging Capella Groningen	Steen en Muur / Steniging en Verwoesting	€ 500
	2018/0047	Stichting Nederlands Studenten Kamerorkest	Nesko Vol verhalen	€ 770
	2018/0048	Stichting Buiten Gewoon Leven.nu	Kermis	€ 1.500
	2018/0050	Toonkunstkoor Bekker	Die Schöpfung	€ 7.000
	2018/0085	Stichting Vocaal Ensemble A Capelli	A Capelli 360	€ 1.000
	2018/0086	Vereniging Fanfareorkest CWO	Jubileum 50 jaar Fanfare CWO	€ 1.500
	2018/0087	Gemengd Koor Kwajr	The Sacred Concerts: Jazz meets klassiek	€ 1.606
	2018/0088	Stichting Theatergroep Raamwerk	In Tweestrijd / OverLeven	€ 2.500
	2018/0089	Stichting A-Way Productions	Meet me in Montauk	€ 2.500
	2018/0091	Stichting Betoeterd	Johan de Meij Celebration Orchestra project	€ 1.955
	2018/0107	Vereniging Con Anima	Themaconcert Monteverdi	€ 500
	2018/0109	Stichting Luisterwijk	Forza Musica	€ 2.200
	2018/0156	Vereniging Capella Groningen	Lustrumjaar 2019	€ 4.000
	2018/0157	Stichting Groninger Studenten Cabaret	32e Groninger Studenten Cabaret Festival	€ 2.500
	2018/0158	Vereniging Kooriander	Jubileumconcert	€ 800
	2018/0160	Stichting NOM / KamerFilharmonie Der Aa	Gustav	€ 3.500
	2018/0161	Vereniging Jong Vocaal Groningen	La petite messe solennelle	€ 2.000
	2018/0162	Stichting Taptoe Groningen	28e editie Taptoe Groningen	€ 2.500
	2018/0164	Stichting Haydn Muziek Festival	Haydn Muziek Festival 2018	€ 1.500
	2018/0166	Vereniging Capella Groningen	Miserere	€ 500
	2018/0168	Federatie van Groninger Muziek Corpsen	FGMC kerstconcert 2018	€ 1.000
	2018/0170	Stichting Noordelijk Bach Consort	Licht en Duisternis	€ 1.000
	2018/0172	Vereniging Kamerkoor Tirana	Petite Messe Solennelle van Rossini	€ 500
	2018/0185	Stichting Nederlands Studenten Jazz Orkest	NSJO 2108: Rock-'n Roll = Movin' All	€ 1.500
	2018/0195	Musicaltheatergroep Vals Alarm	Pippin	€ 3.000
	2018/0196	Vereniging Toonkunstkoor Bekker	Weihnachtsoratorium J.S. Bach	€ 3.500
	2018/0197	Stichting Luisterwijk	We zitten er weer warmpjes bij	€ 2.500
	2018/0199	Stichting FlauweCult Collectief	De Jaren Twintig	€ 1.500
2018/0200	Stichting A Capelli	Petite Messe Solennelle	€ 1.000	
2018/0201	Stichting NOM / KamerFilharmonie Der Aa	De Noorderzon	€ 2.500	
2018/0214	Parcival College	Voorjaarsconcert 2019	€ 2.500	

OVERZICHT BESTUUR EN ADVISEURS
Bestuur

Bestuursleden worden benoemd voor een periode van 3 jaar, met de mogelijkheid tot herbenoeming voor een periode van nog eens 3 jaar.

<i>Naam</i>	<i>Functie</i>	<i>Aantreden</i>	<i>Aftreden</i>
Erik Akkermans	Voorzitter	Oktober 2017	Oktober 2020
Jaap Bos	Penningmeester	Maart 2013	Herbenoemd tot maart 2019
Myriam Jansen	Algemeen bestuurslid en Plaatsvervangend voorzitter	Maart 2016	Maart 2019
Johan Kolsteeg	Algemeen bestuurslid	Januari 2017	Januari 2020
Hanka Otte	Algemeen bestuurslid	Maart 2016	Maart 2019

Adviseurs

De groep van adviseurs is een wisselende groep van deskundigen waarop bij het beoordelen van de subsidieaanvragen een beroep kan worden gedaan. Deze adviseurs zijn niet vast verbonden aan de Kunstraad maar zijn op afroep beschikbaar. Het betreft deskundigen in alle disciplines.

In 2018 deed de Kunstraad een beroep op de volgende extern adviseurs:

- Benthe van Aalst, beeldende kunst en vormgeving.
- Toos Arends, beeldende kunst en vormgeving.
- Paul Bezuijen, foto en film.
- Wout Brinkhuis, algemeen adviseur.
- Cora Broekhuizen, theater.
- Thuur Caris, nieuwe kunstvormen, multidisciplinaire projecten c.q. crossovers.
- Ype van Gorkum, film, fotografie.
- Remco de Haan, muziek.
- Loes Heebink, beeldende kunst.
- Bert Heikema, muziek, festivals.
- Saskia Jeulink, film, theater.
- Marit Juliette Jongsma, beeldende kunst en vormgeving.
- Gerdie Klaassen, literatuur, theater, kunsteducatie.
- Mare van Koningsveld, beeldende kunst en vormgeving.
- Henk Kraayenzank, theater, beeldende kunst.
- Gerard Lakke, beeldende kunst en vormgeving.
- Albert Meijer, film, dans.
- Andrea Möller, film, theater en beeldende kunst.
- Jonathan Offereins, theater, festivals.
- Bert Oling, lichte en klassieke muziek, letteren.
- Ron Overbeek, lichte muziek.
- Arjo Passchier, beeldende kunst.
- Peter Propstra, theater, letteren, festivals.
- Judith Spijksma, beeldende kunst en vormgeving.
- Nina Thunnissen, theater, community art.
- Marinus Verkuil, lichte en klassieke muziek.
- Jo Willems, theater, lichte en klassieke muziek, letteren.
- Agnes Winter, beeldende kunst en vormgeving.
- Eeuwe Zijlstra, klassieke muziek, amateurkunst.

Pronkjewailfonds

De leden zijn benoemd voor een periode van twee jaar, de looptijd van het programma Een leven lang Kunst. De commissie bestaat uit:

- Betty Meyboom-de Jong (voormalig huisarts en hoogleraar huisartsgeneeskunde. Van 2008-2016 voorzitter van het Nationale Programma Ouderenzorg).
- Hugo Klomp (voormalig dean van School of Arts van de Hanzehogeschool Groningen en diverse functies bekleed bij het Prins Claus Conservatorium in Groningen. Nu actief als bestuurslid bij verschillende culturele stichtingen).
- Peter Molter (voormalig projectontwikkelaar en projectleider bij verschillende culturele initiatieven in de provincie Groningen. Tevens oprichter en voorzitter van de stichting MMC).

Advies talentontwikkelingsinitiatieven

- Gerard Lakke, kunsthistoricus, organisator/adviseur kunst en informatietechnologie ;
- Peter Propstra, beeldend kunstenaar, adviseur gemeente Utrecht, museumdocent, voormalig adviseur Fonds Podiumkunsten, voormalig theatermaker;
- Veerle van Overloop, theatermaker, dramaturg, actrice.

REACTIE OP COLLEGE BRIEF AAN DE GEMEENTERAAD OVER TALENTONTWIKKELING

Aan het college van burgemeester en wethouders
van de gemeente Groningen
Postbus 30026
9700 RM Groningen

onderwerp: talentontwikkeling
telefoon: (050) 3600637
ons kenmerk: KR18.012

datum: 19 juli 2018

Geacht college,

De Kunstraad heeft met waardering en interesse kennis genomen van uw brief aan de leden van de gemeenteraad over talentontwikkeling (gedateerd 16 mei 2018, kenmerk 6920648). Wij onderschrijven van harte uw pleidooi voor het ondersteunen van talent in de stad Groningen.

Naar aanleiding van de brief brengen wij graag de volgende punten onder uw aandacht. We hopen hiermee bij te dragen aan verdere verscherping en verdieping van uw beleid.

Beschrijving keten van talentontwikkeling

U geeft een duidelijke beschrijving van de keten van talentontwikkeling, maar deze is naar de mening van de Kunstraad niet compleet. Zo ontbreken de disciplines literatuur en film, disciplines waarin in Groningen veel talent aanwezig is.

De inzet van de Stichting Literaire Activiteiten Groningen (SLAG) in het ondersteunen van dichters en jonge schrijvers via Dichters in de Prinsentuin, multidisciplinaire voorstellingen of richting het Stadsdichterschap ontbreekt.

En waar is het filmtalent uit Groningen dat zich ontpopt en manifesteert op landelijke podia als het Filmfestival Utrecht?

Op het gebied van de beeldende kunst mist de Kunstraad de actieve inzet van Sign in de projecten met afgestudeerde talenten van Minerva en Frank Mohr evenals de noordelijke samenwerking in de Noordenaars.

En juist ook de betekenis van de eigen gemeentelijke beleidsinstrumenten als het Hendrik de Vriesstipendium worden in de brief onvoldoende belicht. Dit stipendium voor beeldende kunst en literatuur biedt immers de mogelijkheid om dubbeltalent te selecteren en voor een bepaalde periode te ondersteunen in hun ontwikkeling.

Resultaat talentenketen

Wat u terecht wilt bereiken is dat het resultaat van de structurele inzet op talentontwikkeling en de samenwerking hierin van de noordelijke podia, festivals en podiumkunstinstanties, een toename is van het aantal talentvolle makers op weg naar een professionele carrière. Als Kunstraad zijn wij echter ook vooral nieuwsgierig naar de kwalitatieve doelen die de gemeente stelt op het gebied van talentontwikkeling. Gaat het om het ondersteunen van zoveel mogelijk talenten, om het gericht ondersteunen van talenten uit alle disciplines of juist om het diepgaander ondersteunen van enkele top talenten? De Kunstraad adviseert u om uw visie en concrete doelen scherper te formuleren.

Ondersteunen van jonge makers

U geeft aan ondersteuning te bieden aan drie initiatieven van jonge makers, te weten Zuhause, Teddy's Last Ride en het Resort. Dit kan tot interessante projecten leiden. De Kunstraad mist echter ook hier de argumenten en de criteria om tot deze keuze te komen. Waarom juist deze

initiatieven en waarom worden niet ook andere talenten ondersteund? Zoals die talenten die opvallen via het budget Incidentele subsidies professionele kunsten? Of gescout worden via partijen als SLAG? Of poptalent via het programma 'Hit the North'? Uit reacties vanuit het culturele veld blijkt dat de door de gemeente gevolgde werkwijze onduidelijk was en bij meerdere partijen de vraag opriep waarom de Kunstraad niet bij de keuze betrokken was.

Talentketen beeldende kunst en vormgeving

U constateert terecht dat bij de keten van talentontwikkeling in de beeldende sector minder sprake is van een doorlopende keten. U geeft aan dat het CBK sinds 2015 onderzoek doet hoe de talentketen eruit ziet en kan worden versterkt. U vraagt het CBK een voortrekkersrol op dit vlak te spelen. Gelet op de rol die het CBK zelf vervult op het gebied van talentontwikkeling raadt de Kunstraad aan door een onafhankelijke partij verder onderzoek te laten doen. De Kunstraad adviseert allereerst om heldere afspraken te maken met de structureel gefinancierde instellingen (CBK, NP3, Sign en Groninger Museum) over de resultaten op het gebied van talentontwikkeling en ten tweede de instellingen gezamenlijk te laten beslissen over de inzet van extra talentontwikkelingsbudget. Een talent kan dan ondersteund worden indien minimaal 2 structureel gesubsidieerde instellingen of kennisinstellingen (Minerva) positief oordelen over het talent en de wijze waarop deze het beste ondersteund kan worden. Dit strookt meer met de werkwijze van Station Noord. De Kunstraad zou de besluitvorming procesmatig kunnen begeleiden indien de betrokken partijen dit op prijs stellen. Op deze wijze kan er ook een relatie worden gelegd met projectaanvragen die worden ingediend via het budget Incidentele subsidies professionele kunsten.

Stapelen van bijdragen

De Kunstraad constateert dat er veel initiatieven zijn die zich richten op talentontwikkeling. Dit betreft projecten van instellingen die al structureel gefinancierd worden door de gemeente, provincie en/of rijk dan wel nieuwe stichtingen. De projecten zelf worden op hun beurt ook ondersteund vanuit verschillende incidentele budgetten van gemeente, provincie, rijk en ook het Noorden. Ook kennisinstellingen als Minerva en Frank Mohr Instituut ondersteunen talentontwikkelingsprojecten via coaching of financiële bijdragen. Het stapelen van bijdragen komt de helderheid van doelen en verwachte resultaten niet echt ten goede. Het is van belang te benoemen wat een instelling doet vanuit zijn taak in de basisinfrastructuur en de instelling hiervoor ook structureel te faciliteren en daarnaast incidentele ondersteuning te verlenen waarbij onderscheid kan worden gemaakt in projectsubsidies en tweejarige subsidies (vergelijkbaar met het Amsterdams Fonds voor de Kunsten). Hiermee ontstaat een duidelijker onderscheid tussen instellingen die zich al hebben bewezen en initiatieven in ontwikkeling die op termijn wellicht een plek kunnen krijgen in de basisinfrastructuur. Zo is er meer sturing op de ondersteuning van talenten die van waarde zijn voor de bloei, het niveau en de dynamiek van het culturele leven in Groningen.

Rol Kunstraad

In de brief geeft u aan dat de Kunstraad een rol heeft bij het evalueren van de ontwikkelingen van de geselecteerde jonge makers en bij het bepalen of zij opnieuw voor ondersteuning in aanmerking komen. De Kunstraad neemt deze taak graag op zich. Wij zien uw evaluatievraag per brief inclusief de afspraken die u met de betreffende makers hebt gemaakt bij het verlenen van de bijdrage, met belangstelling tegemoet.

Zoals blijkt uit bovengenoemde punten is het echter van groter belang om in de breedte heldere doelen, criteria en procesafspraken te benoemen. In 2019 zal de Kunstraad dan ook advies uitbrengen over talentontwikkeling in de stad Groningen mede in relatie tot de ontwikkelingen in Noordelijk verband.

We zullen in dit advies ook ingaan op de benodigde voorzieningen voor het ondersteunen van het talent zoals geschikte ateliers, presentatieplekken en broedplaatsen voor kunstenaars en creatieven. Overigens zijn deze voorzieningen van grotere betekenis dan alleen voor de talentvolle beginnende kunstenaars. We constateren dat de nieuwe Woningwet en het verdwijnen van leegstand als gevolg van de aantrekkende economie een negatief effect heeft op de beschikbaarheid van geschikte werkruimtes.

Het advies kan een belangrijke bouwsteen vormen voor het selecteren, gericht ondersteunen en faciliteren van talent. Talent dat van fundamentele betekenis is voor een bruisende cultuurstad en een onderscheidend topaanbod.

Met vriendelijke groet,
namens het bestuur van de Kunstraad Groningen,

Ebrien den Engelsman,
directeur.

ADVIES TALENTONTWIKKELINGSINITIATIEVEN TEDDY'S LAST RIDE, ZUHAUSE EN HET RESORT

SAMENVATTING

In de gemeentelijke cultuurnota 2017-2020 'City of talent' is één van de zes strategieën 'Ruim baan voor talent'. De focus in deze strategie ligt met name bij talenten die beschikken over capaciteiten om hun artistieke en creatieve talent op een hoog niveau te beoefenen. Er professioneel mee bezig zijn, maar hun weg in de beroepsuitoefening en netwerkvorming nog moeten vinden.

De gemeente gaf in 2017 en 2018 financiële ondersteuning voor de opstart en huisvesting van drie initiatieven van jonge talenten: Teddy's Last Ride, Zuhause en Het Resort. Jaarlijks evalueert de gemeente de ontwikkelingen en bepaalt of ze opnieuw voor ondersteuning in aanmerking komen. In dit kader vroeg de gemeente de Kunstraad eind 2018 te adviseren over de activiteiten van de drie talentinitiatieven en hoe de door hen gekozen vorm bijdraagt aan de ontwikkeling van talenten en de strategie Ruim baan voor talent.

Op basis van een analyse van schriftelijke documenten en een gesprek met de talentinitiatieven Teddy's Last Ride, Zuhause en Het Resort constateert de Kunstraad het volgende. Het past goed binnen het profiel van het Groningse cultuurbeleid om veelzijdig in te zetten op de aanmoediging van nieuw talent. In algemene zin missen echter duidelijke criteria waarop de keuze voor het ondersteunen van de drie talentinitiatieven is gebaseerd als ook de argumenten voor de hoogte van de gemeentelijke bijdrage. De hoogte van de gemeentelijke ondersteuning varieert nu fors.

Daarnaast valt op dat de initiatieven ondersteund worden vanuit verschillende gemeentelijke en Noordelijke subsidiebudgetten: de gemeentelijke talentontwikkelingspot, het Incidentenbudget voor professionele kunsten bij de Kunstraad en Station Noord. De relatie hiertussen is onduidelijk; afstemming lijkt te ontbreken.

Wat de drie initiatieven zelf betreft hebben ze met de financiële ondersteuning van de gemeente letterlijk en figuurlijk ruimte en tijd gekregen om te werken aan het eigen talent en/of dat van anderen. Ze kozen ieder voor een eigen vorm en hebben hun eigen netwerken kunnen opbouwen dan wel versterken. Niet bij alle initiatieven is even duidelijk om welk talent het gaat. Ook verschillen de initiatieven in profilering en zakelijk en organisatorisch vermogen. Aangezien de Kunstraad de drie initiatieven beoordeelde op één moment, heeft de gemeente de Kunstraad gevraagd om de initiatieven eind 2019 opnieuw te beoordelen om zodoende de ontwikkeling van de initiatieven te volgen en hun bijdrage aan de strategie Ruim baan voor talent verder te bepalen. De (in sommige gevallen kritische) vragen die de Kunstraad bij de drie initiatieven stelde, worden bij deze tweede beoordeling meegenomen.

De Kunstraad adviseert de gemeente ook om duidelijker te benoemen op welke wijze de gemeente talenten in brede zin ondersteunt. Nu roept de ondersteuning van de drie talentinitiatieven zoals eerder aangegeven nog teveel de vraag op waarom juist deze groepen wel en anderen niet gemeentelijk ondersteund worden en hoe deze gemeentelijke bijdrage zich verhoudt tot ondersteuning van talenten via programma's als Station Noord.

Het advies dat de Kunstraad in 2019 zal uitbrengen over talentontwikkeling in de stad Groningen mede in relatie tot het programma talentontwikkeling binnen 'We the North' en landelijke ontwikkelingen kan eraan bijdragen om de doelen, criteria en procesafspraken voor talentontwikkeling in de breedte en op de langere termijn te benoemen.

REACTIE KUNSTRAAD OP VISIEBRIEF MINISTER CULTUUR

Groningen, 15 mei 2018

Geachte mevrouw Van Engelshoven,

Graag reageert de Kunstraad op uw visiebrief 'Cultuur in een open samenleving'.

De Kunstraad Groningen is sinds 2006 actief als adviesorgaan voor kunst en cultuur in de stad en provincie Groningen. De Kunstraad informeert, adviseert, stimuleert het gesprek tussen de culturele sector en overheden en bevordert de discussie over de rol van cultuur in de maatschappij. De Kunstraad doet dit vanuit een onafhankelijke positie waarin het belang van de ontwikkeling van de sector centraal staat. Uniek in Nederland omdat de Kunstraad twee overheden adviseert en tevens fungeert als één subsidieloket voor aanvragers van culturele projecten uit de stad en de provincie Groningen. Vanuit dit perspectief geeft de Kunstraad u graag het volgende mee.

De Kunstraad is positief over de hoofdlijnen van het rijks cultuurbeleid. Uw stelling dat cultuur in de eerste plaats een intrinsieke waarde heeft, naast de verbindende kracht van cultuur voor en deelname aan onze samenleving, onderschrijft de Kunstraad van harte. U zet uw woorden kracht bij met extra investeringen voor cultuur en geeft aandacht aan de arbeidsmarktpositie binnen de culturele sector. Inspanningen die naar de mening van de Kunstraad eens te meer noodzakelijk zijn om de zware bezuinigingen uit voorgaande jaren op te kunnen vangen.

Naast erfgoed investeert het kabinet de komende jaren extra in cultuur en in historisch-democratisch bewustzijn. De Kunstraad heeft de indruk dat deze extra investering gering is en zich met name richt op de inzet van kunst als middel. Die inzet is zeker belangrijk, zowel voor de samenleving als voor de positionering van de kunst daarin. De Kunstraad doet een pleidooi om de bijzondere positie die kunst heeft als esthetische, emotionele en spiegelende motor in de samenleving niet te vergeten. Los van het feit of een kunstenaar / culturele instelling maatschappelijk geëngageerd werk maakt of niet, moet de maker / culturele instelling zijn artistiek-inhoudelijke keuzes kunnen maken en daarvoor ook gewaardeerd en betaald worden.

In de discussie over het toekomstig cultuurbeleid geeft u terecht veel aandacht voor de positie van de regio. De provincies Drenthe, Fryslân en Groningen en de gemeenten Assen, Emmen, Groningen en Leeuwarden werken onder de titel 'We the North' al intensief samen. Gezamenlijk zetten ze in op talentontwikkeling en cultuureducatie, innovatie, stad en regio. De samenwerking levert positieve energie op bij de bestuurders en ambtenaren. De Kunstraad hecht waarde aan deze samenwerking. Zeker als dit de inhoudelijke visie versterkt en leidt tot minder bureaucratie voor de culturele sector.

Als reactie op de verkenning van de Raad voor Cultuur over de regionalisering van het cultuurbeleid, wees de Kunstraad op het risico van infrastructuur-denken, zoals het instellen van een regionale infrastructuur (RIS) naast de landelijke basisinfrastructuur (BIS). In onze ogen is er sprake van één samenhangende infrastructuur waarin instellingen zich op basis van een door de overheden gezamenlijk geformuleerde opdracht, vanaf de eigen locatie en vanuit het eigen profiel inzetten voor hun 'publiek' in de stad, regio, Nederland of het buitenland.

De Kunstraad hoopt dan ook dat u samen met de regionale overheden en de betrokken (landelijke en regionale) adviesraden, de regionale culturele sector en maatschappelijke organisaties al in een vroegtijdig stadium bij de plannen betreft en zij ook een stem krijgen in de keuzes die worden gemaakt. Gezien het veranderende culturele veld horen daarbij naast bestaande culturele instituten ook nieuwe vormen van artistieke organisaties en cultureel burgerschap te worden betrokken.

Het behoud van het cultureel erfgoed is zoals u het zelf aangeeft in uw visiebrief van groot belang voor toekomstige generaties. Ook zij moeten van dit erfgoed kunnen genieten en het erfgoed blijven beleven. De provincie Groningen kent een grote rijkdom aan cultureel erfgoed in de vorm van boerderijen, borgen, musea en bijzondere collecties. Dit erfgoed staat onder druk door economische recessie en krimp en door de desastreuze gevolgen van aardbevingen voortkomend uit de gaswinning. Uiteraard is dit probleem u bekend, is er veelvuldig overleg met betrokken partijen in de regio en neemt u ook (financiële) maatregelen ter compensatie.

De Kunstraad roept u, als verantwoordelijk minister voor het behoud van het cultureel erfgoed en daarmee de identiteit van Groningen, op de middelen vooral in te zetten voor het behoud en ontwikkeling van het cultureel erfgoed en zo min mogelijk voor proceskosten en juridische procedures. Eigenaren en gebruikers van het erfgoed moeten zich ook daadwerkelijk gehoord voelen.

Samenvattend vragen wij u:

- naast de belangrijke instrumentele inzet van cultuur inhoudelijke en financiële ruimte te bieden aan de bijzondere positie van kunst als esthetische, emotionele en spiegelende motor in onze samenleving;
- uit te gaan van één samenhangende culturele infrastructuur en in te zetten op gezamenlijk opdrachtgeverschap door overheden;
- de regionale culturele sector in een vroegtijdig stadium te betrekken bij de planontwikkeling 2021-2024 en hen ook een stem te geven bij de keuzes die worden gemaakt;
- de middelen voor cultureel erfgoed in Groningen vooral in te zetten voor het behoud en de ontwikkeling van het erfgoed en zo min mogelijk voor proceskosten en juridische procedures.

De Kunstraad kijkt uit naar een positief vervolg op de plannen uit uw visiebrief. We blijven graag vanuit Groningen meedenken en meespreken.

Met vriendelijke groet,
namens het bestuur van de Kunstraad Groningen,

Erik Akkermans, voorzitter.

Ebrien den Engelsman, directeur.

EVALUATIE MATCHFUNDING VOORDEKUNST

Stichting voordekunst – september 2018

voordekunst**Evaluatie Matchfunding****Provincie Groningen, Kunstraad Groningen en Stichting voordekunst**

September 2018

Matchfunding 2017 - 2018

Stichting voordekunst en Kunstraad Groningen breiden in 2017 de werkzaamheden uit door middel van een samenwerking met Provincie Groningen. Vanuit de Provincie wordt een bedrag beschikbaar gesteld als matchfunding voor Groningse campagnes op voordekunst.nl. We verwachten het hiermee voor nog meer kunstenaars en kunstinstituten aantrekkelijk te maken om door middel van een crowdfunding hun projecten gefinancierd te krijgen.

Algemene afspraken

- Als onderdeel van de samenwerking organiseert Stichting voordekunst in 2017 een kick-off crowdfunding en twee spreekuurmomenten in Groningen voor het netwerk van de Provincie. Tijdens de kick-off kan een grote groep makers kennis vergaren over crowdfunding, het spreekuur zijn één-op-één gesprekken van 25 minuten. Aan ieder spreekuurmoment kunnen in totaal 12 makers deelnemen. De spreekuurmomenten worden georganiseerd in samenwerking met Kunstraad Groningen en vormen onderdeel van de samenwerking die voordekunst reeds heeft met Kunstraad Groningen;
- Provincie Groningen wordt meegenomen in de communicatie van voordekunst.nl en wordt gekoppeld aan de partnerpagina van Kunstraad Groningen;

Stichting voordekunst – september 2018

- Provincie Groningen stort naar aanleiding van een subsidieverzoek van Stichting voordekunst (vooraf) een bijdrage aan Stichting voordekunst ten behoeve van financiering van campagnes van € 25.000,- te besteden in 2017;
- De bijdrage van Provincie Groningen aan Stichting voordekunst voor de uitvoering en monitoring van de Matchfunding bedraagt 10% van het beschikbaar gestelde bedrag, te weten € 2.500,- ex. btw;
- Over de nettobijdrage aan campagnes wordt uiteindelijk met de projecthouders de normale voordekunst-fee afgerekend, dit is 7%

Provinciale richtlijnen

De provincie Groningen steunt in samenwerking met Stichting voordekunst en Kunstraad Groningen in 2017 crowdfundingcampagnes voor:

- Culturele projecten die plaatsvinden in de provincie Groningen;
- Projecten die niet zijn gebonden aan een locatie door Groningse initiatiefnemers;
- Projecten die niet op andere wijze door de provincie Groningen financieel worden ondersteund;

Werkwijze

- Voordekunst doet om de vier weken voorstellen aan Kunstraad Groningen met betrekking tot campagnes die in aanmerking kunnen komen voor ondersteuning, gebaseerd op de richtlijnen verstrekt door Provincie Groningen;
- Voordekunst doet een voorstel voor de hoogte van de ondersteuning, gebaseerd op de richtlijnen van Provincie Groningen;
- De Kunstraad toetst de door Stichting voordekunst voorgedragen campagnes aan de provinciale richtlijnen en stuurt de campagnes door aan het contactpersoon bij de provincie voor een aanvullende ambtelijke toets op andere provinciale steun. De provincie bericht de Kunstraad binnen vijf werkdagen of de voordrachten op dit punt akkoord zijn;
- Pas bij akkoordbevinding van de campagnes door Kunstraad Groningen worden donaties toegevoegd. Bedragen worden verrekend met de lopende batch;
- Een bijdrage wordt pas toegevoegd wanneer de campagne minimaal 40% van het doelbedrag heeft behaald;
- De bijdrage aan campagnes is maximaal 25% van het te behalen doelbedrag.

Monitoring en evaluatie

- Wanneer de batch uitgeput raakt, doet voordekunst verslag aan de hand van een overzicht van de ondersteunde campagnes, waarin opgenomen: projecthouder, korte projectomschrijving, begroot en behaald bedrag, aantal donateurs e.d.;
- Wanneer de batch niet uitgeput raakt, stort Stichting voordekunst het niet besteedde bedrag uiterlijk binnen 18 maanden na aangaan van deze samenwerking terug op de rekening van Provincie Groningen en doet verslag aan de hand van een overzicht van ondersteunde campagnes;
- In juli 2017 vond er een evaluatie plaats tussen Provincie Groningen, Kunstraad Groningen en Stichting voordekunst waarin de volgende punten zijn besproken:
  - Aantal ondersteunde campagnes
  - Zichtbaarheid voordekunst in Groningen
  - Succespercentage Groningse campagnes
  - Communicatie

De batch is inmiddels uitgeput en hieronder vervolgt een verslag van de resultaten.

Evaluatie Matchfunding voordekunst - Provincie Groningen 2018

Stichting voordekunst – september 2018

Resultaat

- 17 projecten hebben een donatie ontvangen
- Totaal is er € 25.000 gedoneerd vanuit de Provincie Groningen
- Er is € 149.460 opgehaald aan donaties
- Met 1218 donateurs
- Totaal is 83% opgehaald uit de 'crowd'.
- Muziek is de meest voorkomende discipline
- Het slagingspercentage is hoog met 95% (het gemiddelde slagingspercentage op voordekunst is 82%).

Projectenoverzicht:

Datum	Bedrag	Projectnummer	Projectnaam	Opgehaald	Donateurs	Discipline	Plaats
14/6/2017	€ 1.000,00	5671	Debuutalbum Ten Years Today	€ 5.080	56	Muziek	Groningen
14/6/2017	€ 1.500,00	5690	Songs for Marimba on CD!	€ 7.720	55	Muziek	Groningen
14/6/2017	€ 250,00	5763	Expositie Groninger Keffiyeh	€ 1.020	21	Beeldende Kunst	Loppersum
15/6/2017	€ 875,00	5773	Debuut CD van PUNK'nJAZZ ORCHESTRA	€ 4.418	97	Muziek	Groningen/Eelde
25/7/2017	gecancelled	5857	Fris Frituren, een ode aan de frituur!	€ 11.930	156	Publicatie	Groningen
11/10/2017	€ 300,00	6401	Documentaire 'Lijp of Lam'	€ 1.005	19	Film	Groningen
11/10/2017	€ 250,00	5970	MENERO	€ 847	20	Theater	Opende
15/11/2017	€ 625,00	6441	50 jaar Fanfare CWO	€ 2.560	52	Muziek	Groningen
15/11/2017	€ 550,00	6497	Dean: Een Goed Bewaard Geheim	€ 2.230	30	Muziek	Groningen
25/1/2018	€ 2.500,00	6518	Hollow men	€ 10.450	113	Muziek	Groningen
15/3/2018	€ 750,00	6813	Debuut CD Treats "Wasting time"	€ 3.000	87	Muziek	Groningen
10/4/2018	Niet gehaald	7030	Kunst Op Sporen	niet gehaald		Publicatie	Ezinge
11/4/2018	€ 935,00	6954	De duisternis ziet het hart aan'	€ 4.865	60	Beeldende Kunst	Groningen
22/6/2018	€ 2.500,00	7327	Boekuitgave van Dolf Verlinden	€ 11.090	67	Beeldende Kunst	Groningen
22/6/2018	€ 250,00	6958	Thuis 'het Album'	€ 1.135	39	Muziek	Groningen
22/06/2018	€ 2.000,00	6981	Opname integrale koorwerken Jan Zwart	€ 10.105	115	Muziek	Groningen
27/06/2018	€ 1.675,00	7409	de Biotape: dubbel vinyl als document	€ 6.910	117	Muziek	Groningen
02-07-2018	€ 2.500,00	7246	Toevluchtsoord. Het huis van...	€ 8.175	25	Fotografie	Groningen
02-07-2018	€ 6.540,00	7465	De Martinatoren herboren	€ 56.920	206	Erfgoed	Groningen
Totaal	€ 25.000,00			€ 149.460,00	1218		

Resultaat ten opzichte van 2016 en 2017:

2016	2017	Groei
19 projecten	22 projecten	
€ 52.307 opgehaald	€ 82.302	€ 29.995 (waarvan € 5.350 uit matchfunding)
715 donateurs	1317 donateurs	602 donateurs
61% slagingspercentage	91% slagingspercentage	30%
Totaal		€ 1 vanuit Provincie Groningen leverde in 2017 € 4,6 op. (gemiddeld bij matchfunding is dit € 3,8)

Bereik

In vergelijking met de eerste helft van 2017 heeft de eerste helft van 2018 21% meer bezoekers uit Groningen (15.000) en 10% nieuwe bezoekers. Het aantal transacties is met 13% gestegen en hiermee de opbrengst met 19% (€ 23.500).

Evaluatie Matchfunding voordekunst - Provincie Groningen 2018

Stichting voordekunst – september 2018

Groningen staat nu op de vijfde plek van de grootste steden, na Amsterdam, Utrecht, Rotterdam en Den Haag. In deze top 5 laat Groningen de grootste groei zien in de eerste helft van 2018.

Bereik in communicatie:

21 social media berichten (Facebook en Instagram)

2 evenementen (kickoff en spreekuren)

2 nieuwsbrieven

1 blogbericht - <https://www.voordekunst.nl/blog/groningse-projecten>

Doorlopende online-advertenties (target Groningen)

Totaal bereik: 66.686

Afbeelding: Print screen blogbericht samenwerking.

